

KISAKENTÄN PÄIVÄKODIN TASA-ARVO-JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2024-2025

Johdanto

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman arvoperustan mukaan ”varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstön tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa.” (Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, s 24)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen (YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 1989 (59/1991), varhaiskasvatuslain (Varhaiskasvatuslaki 20§) ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016) .

Lain mukaan:

- ”Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.” (Varhaiskasvatuslaki 3§)
- ”Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhtytävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.” (Yhdenvertaisuuslaki 6 a § (20.12.2022/1192)

Tässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatusyksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita

sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2024-2025. Pohjana on käytetty tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelukurssin materiaaleja ja työskentely tapoja.

Nykytilan kartoitus ja kehittämiskohteet

Kartoitusta tehtiin kevään 2024 aikana henkilökunnan yhteisten pedakahviloiden ja arvokeskustelujen pohjalta. Ryhmät tekivät ennakkotehtäviä, jotka koottiin yhteen pedakahviloissa. Ennakkotehtävien ja pedakahviloiden keskustelujen pohjalta päädyimme tarkastelemaan, miten oppimisympäristömme tukevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä miten huomioimme sukupuolen moninaisuuden talossamme.

Selvityksen kautta huomasimme, että oppimisympäristöt ovat talossamme pedagogisesti suunniteltuja ja harkittuja kokonaisuuksia. Lähes kaikissa ryhmissämme ovat käytössä kuvitetut päiväjärjestykset, leikinvalintataulut sekä kuvatuet arjen ohjaamiseen. Näillä työkaluilla varmistamme jokaiselle lapselle yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä osallistumaan ryhmän toimintaan. Oppimisympäristöjä ja leikkipaikkoja muokataan säännöllisesti lapsiryhmän tarpeiden mukaan. Jokaisessa ryhmässä on mahdollisuus rauhallisemmalle ja aktiivisemmalle leikille. Kehityskohteiksi oppimisympäristöissä nousivat materiaalit. Tulevaisuudessa meidän olisi hyvä keskittyä lelujen ja tarvikkeiden aktiivisempaan vaihteluun ryhmien välillä. Lisäksi materiaalien hankinnoissa olisi hyvä keskittyä moninaisuuden näkymiseen.

Sukupuolen moninaisuudesta puhuttaessa tärkeäksi meidän talossamme nousi se, että lapsia ei lokeroida sukupuolen mukaan vaan heille annetaan mahdollisuus olla juuri sellaisia kuin he ovat. Jokainen saa ilmaista. Kaikille lapsille tarjotaan tasapuolinen mahdollisuus leikkiä eri leikkejä ja kaikkia kohdellaan saman arvoisesti. Selvityksessä huomasimme, että henkilökunnan tietoisuuden lisääminen eri sukupuolista olisi kuitenkin paikallaan.

Yhteisissä keskusteluissa tärkeäksi teemaksi nousi myös kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus ja sen huomioiminen meidän arjessamme. Talossamme koettiin erittäin tärkeäksi kunnioitus erilaisia perheitä, kulttuureja ja taustoja kohtaan. Erityistä huomiota kiinnitetään päivittäin tiedonkulkuun erikielitaustaisten perheiden kanssa. Kuitenkin Tulka-puhelimien ja Widgit -sovelluksen mahdollisuuksia olisi hyvä hyödyntää enemmän tasa-arvoisen

tiedonkulun varmistamiseksi. Myös kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden näkyväksi tekemiseen ryhmissä olisi hyvä kiinnittää aktiivisemmin huomiota.

Yksikön kehittämiskohteet, tavoitteet, toimenpiteet, aikataulu, vastuut ja arviointi

Kehitettävä teema	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu & vastuuhenkilö	Arviointi
Sukupuolen moninaisuus	<p>Mahdollistamme jokaiselle lapselle oman sukupuolensa ilmaise- misen hänelle ominaisella tavalla.</p> <p>Tietoisuuden lisääminen eri sukupuolista ja siitä, miten voimme huomioida asian paremmin varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Keväällä 2025 järjestämme pedakahvilan, jonka aiheena on sukupuolen moninaisuus. Kahvilan tarkoituksena on lisätä henkilökunnan tietoisuutta.</p> <p>Käymme läpi ryhmien materiaaleja ja kirjallisuutta sukupuolen moninaisuutta ajatellen. Teemme tarvittaessa hankintoja ja lainaamme monipuolisempaa kirjallisuutta kirjastosta.</p>	<p>Sukupuolen moninaisuus pedakahvila perjantaina 21.3.2024. Vastuuhenkilönä Jere Huru.</p> <p>Jokainen ryhmä huolehtii omien materiaaliensa läpikäynnin syksyllä 2024 ja ilmoittaa mahdollisista tarpeista esihenkilölle.</p>	<p>Arvioidaan toukokuussa 2025 ryhmittäin tiimivasun arvioinnin yhteydessä.</p>
Oppimisympäristöt	<p>Jokaisella lapsella on yhtäläinen mahdollisuus osallistua häntä kiinnostaviin leikkeihin</p>	<p>Leikinvalintataulut käyttöön joka ryhmässä, jotta kaikilla lapsilla on mahdollisuus valita mieleisensä leikki kielitasostaan huolimatta.</p> <p>Lelujen parempi kierrättäminen</p>	<p>Syksy 2024, jokaisella ryhmällä vastuu omasta ryhmästään.</p> <p>Koko toimintakauden ajan,</p>	<p>Arvioidaan toukokuussa 2025 ryhmittäin tiimivasun arvioinnin yhteydessä.</p>

		<p>ryhmien välillä, jotta kaikki saavat yhdenvertaisen mahdollisuuden osallistua heitä kiinnostaviin leikkeihin.</p> <p>Signaalin apuna käyttäminen lelujen ”markkinoinnissa”.</p>	<p>kaikkien vastuulla.</p> <p>Koko toimintakauden ajan, kaikkien vastuulla.</p>	
<p>Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus</p>	<p>talossamme olevien erilaisien kielten ja kulttuurien näkyväksi tekeminen ja parempi huomioiminen arjessa.</p> <p>Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen kielellisestä ja kulttuurisesta moninaisuudesta.</p>	<p>Monikulttuurisen juhlakalenterin hyödyntäminen ryhmässä.</p> <p>Eri kieliä näkyville ryhmätiloihin (tervehdykset yms.). Perheiden osallistaminen projektiin.</p> <p>Tulkapuhelien aktiivisempi käyttö erikielitaustaisien perheiden kanssa keskustellessa.</p> <p>Keväällä 2025 järjestetään pedakahvila, jonka aiheena on monikulttuurisuus.</p>	<p>Koko toimintakauden ajan ryhmien vastuulla.</p> <p>Näkyville syksyn 2024 aikana.</p> <p>Koko toimintakauden ajan ryhmien vastuulla.</p> <p>”Monikulttuurisuus” pedakahvila perjantaina 25.3.2025. Vastuhenkilöinä Stella Olamba ja Sowdo Ali.</p>	<p>Arvioidaan toukokuussa 2025 ryhmittäin tiimivasun arvioinnin yhteydessä.</p>

Materiaalit

- Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (OuKa/Akkuna)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa (OPH)
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta
- Yhdenvertaisuuslaki
- tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi
- Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen
- Tasa-arvokompassi perusopetukseen
- Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiön materiaalipankki
- Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun
- Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun
- yliopiston julkaisu
- KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: Unicefin kysely nuorille
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)
- Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma